

Oorzaken van bijensterfte

Hierbij moeten we een onderscheid maken tussen honingbij sterfte (eigenlijk honingbijvolk sterfte) en achteruitgang van wilde bijensoorten.

Ten eerste de honingbijen.

De afgelopen jaren hebben honingbijen te maken gehad met een aanzienlijke daling van hun populatie. Dit heeft diverse oorzaken, waaronder klimaatverandering, pesticiden, verlies van habitat en ziektes.

Klimaatverandering beïnvloedt de leefomgeving van honingbijen en hun toegang tot voedsel. Het veranderende weerpatroon en het verdwijnen van bloeiende planten belemmeren de honingbijen in het vinden van voedsel, waardoor hun overlevingskans afneemt.

Pesticiden, (met name de insecticiden, de groep van Neonicotinoiden) die worden gebruikt om gewassen te beschermen tegen ongedierte, kunnen veel schade toebrengen aan honingbijen. Veel pesticiden zijn zeer giftig voor de bijen en kunnen leiden tot verstoring van hun navigatiesystemen, verminderde voortplanting en verminderde immuunsysteem. (zie standpunt Bestrijdingsmiddelen voor meer details)

Verlies van habitat is een andere belangrijke factor die bijdraagt aan de daling van de honingbijenpopulatie. Door de verdere verdwijning van bloemenrijke gebieden hebben honingbijen steeds minder plekken om te leven en voedsel te vinden. (zie ook concurrentie honingbij-wilde bijen)

Tot slot zijn er diverse ziektes die een bedreiging vormen voor honingbijen, waaronder varroa-mijten, Nosema-schimmel en diverse andere honingbij ziektes. Deze ziektes kunnen snel verspreid worden onder de bijenpopulatie en leiden tot aanzienlijke verliezen. LET OP in de media staat vaak dat de Varroa mijt DE oorzaak is van de bijensterfte. Dat is niet juist. Ten eerste komt de Varroa mijt ALLEEN voor bij honingbijen en NIET bij hommels en andere solitaire bijen. Daarnaast zien we dat honingbijen steeds beter met de Varroa mijt kunnen 'omgaan' en dit minder een probleem gaat worden. (lees meer over de varroa mijt op de [website](#) van Nederlandse Bijenhouders vereniging)

Om de honingbijenpopulatie te beschermen en te herstellen, is het belangrijk om deze oorzaken aan te pakken. Dit omvat het beperken van pesticiden, het behoud en herstel van habitat, en het ondersteunen van de gezondheid van de bijenpopulatie door middel van biologische controlemethoden.

Hommels en andere wilde (solitaire) bijen

Hier is geen sterfte van volken maar zien we een enorme achteruitgang van veel soorten. Inmiddels staat 55% van de soorten op de rode lijst en zijn dus sterk in aantal achteruit gegaan, ernstig bedreigd of zelf als (bijna) uitgestorven.

In Nederland is de afgelopen decennia een achteruitgang waar te nemen van de wilde bijen- en hommelpopulaties. Deze achteruitgang heeft diverse oorzaken, waaronder pesticiden, verlies van habitat en klimaatverandering.

Pesticiden, die worden gebruikt om gewassen te beschermen tegen ongedierte, kunnen veel schade toebrengen aan wilde bijen en hommels. Veel pesticiden zijn zeer giftig voor deze insecten en kunnen leiden tot verstoring van hun navigatiesystemen, verminderde voortplanting en verminderde immuunsysteem. Zelfs in niet direct dodelijke concentraties hebben ze een dusdanige invloed dat dit op den duur tot de dood leidt (bijvoorbeeld niet meer nest terug kunnen vinden).

Verlies van habitat is een andere belangrijke factor in de daling van de wilde bijen- en hommelpopulaties. Door de verdere urbanisatie en intensivering van landbouwgronden verdwijnen steeds meer bloemenrijke gebieden, waardoor de bijen en hommels steeds minder plekken hebben om te leven, te nestelen en voedsel te vinden. Ook vind je in steden en dorpen nog steeds versteende tuinen en kort gemaaide gazons.

Klimaatverandering speelt ook een rol in de achteruitgang van de wilde bijen- en hommelpopulaties. Door het veranderende weerpatroon en veranderende bloeitijden van planten kunnen de bijen en hommels moeilijker voedsel vinden en kunnen zij uit hun evenwicht geraken. Ook leidt extreme droogte tot minder nectarproductie bij planten waardoor bijen honger kunnen leiden.

Ziektes zijn er ook bij wilde bijen maar die spelen geen doorslaggevende rol. Ziekten en parasieten zijn in een gezonde leefomgeving vaak in evenwicht met de gastheersoort. Pas bij verminderde gezondheid door invloed van pesticiden en/of te kort of eenzijdig voedsel zijn ziekten en parasieten een bedreiging.

Om de wilde bijen- en hommelpopulaties in Nederland te beschermen en te herstellen, is het belangrijk om **AL** deze oorzaken aan te pakken. Dit omvat het beperken van pesticiden, het behoud en herstel van habitat.